

Nieuwsbrief Programma Klimaat

Editie februari 2021

Het klimaat verandert. In Nederland willen we klimaatverandering zoveel als mogelijk voorkomen en de gevolgen ervan tegengaan. Hierdoor blijft ons land leefbaar en houden we de economie in stand voor toekomstige generaties. Graag informeren wij u met deze nieuwsbrief over klimaat-gerelateerde projecten in Bergen. In november 2020 hebben wij u voor de vierde keer via onze nieuwsbrief geïnformeerd, dit is de vijfde editie.

De gemeenteraad heeft ingestemd met het basisambitieniveau van het Programma Klimaat en is de plusambitie momenteel nader aan het uitwerken. Het college is blij dat er op het thema Klimaat goed samengewerkt wordt met de gemeenten Uitgeest, Castricum en Heiloo.

Het programma Klimaat is daarmee 1 januari 2021 officieel van start gegaan. Het eerste jaar is gericht op het opbouwen van de organisatie, het gesprek aangaan met de samenleving, het ontwikkelen van beleid en het formuleren van doelstellingen/prestatie-indicatoren in samenspraak met de colleges en raden. Daarnaast is er een routekaart ontwikkeld om raadsleden en inwoners houvast te kunnen bieden bij het volgen van de verschillende onderwerpen die gedurende het jaar de revue gaan passeren. Deze routekaart vindt u onderaan deze nieuwsbrief.

Het thema klimaat staat ook op de agenda voor de BUCH-brede raadsinformatieavond op woensdag 17 februari. Het gaat dan over de routekaart 2021, klimaatadaptatie en het verduurzamen van de gemeentelijke bedrijfsvoering.

Stand van zaken Klimaatakkoord gebouwde omgeving

Het ministerie van BZK heeft een brief verstuurd aan alle colleges van B&W. Hierin wordt ingegaan op vier elementen die van cruciaal belang zijn voor de energietransitie in de gebouwde omgeving: 1) de gemeentelijke regiegrol, 2) de betaalbaarheid, 3) de ondersteuning van gemeenten en 4) de wettelijke bevoegdheden in de Omgevings- en Warmtewet. De brief staat in bijlage 1.

Samenwerking Focusagenda Regio Alkmaar

In 2019 is de Focusagenda Regio Alkmaar bestuurlijk vastgesteld. De focuspunten Wonen, Bereikbaarheid en Energie-Innovatie zijn benoemd. De agenda voor het focuspunt Energie-Innovatie is momenteel in ontwikkeling. Er wordt gesproken over een invulling van het focuspunt dat voor de

kleinere (BUCH) gemeenten relevant is en tegelijkertijd innovatief en ambitieus genoeg voor de meer stedelijke gemeenten. Het uitgangspunt budgetneutraliteit is een belangrijk punt van aandacht. We zullen u op de hoogte houden van de voortgang.

Participatie

Onlangs is er een inwonerspanel Klimaat ingericht met inwoners van de gemeente Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo. Het doel van het Klimaatpanel is om naast kennisdeling meer wederzijdse betrokkenheid te realiseren. Op deze manier kunnen onze gemeenten beter invulling geven aan de visie uit het programma Klimaat: 'Draagvlak' en 'Stimuleren lokale initiatieven'.

Dit gebeurt door vroegtijdige bespreking van de verschillende klimaatthema's zodat de gemeente kan toetsen *op welke manier* inwoners in gesprek willen zijn met de gemeente en hoe voorgenomen maatregelen en communicatie-uitingen landen bij de inwoners. De concept plannen van de gemeente kunnen worden voorgelegd om de mening van het panel te polsen en het plan te kunnen verbeteren voordat het ter besluitvorming wordt voorgelegd.

Dinsdag 26 januari was de derde bijeenkomst van het Inwonerspanel. Daar kwam Klimaatadaptatie uitgebreid aan bod. Beleidsmedewerkers Mathijs van Beusekom en Marco van Beek vertelden de inwoners over de koers die wordt gevaren en hoe dit thema al in de praktijk wordt toegepast.

Duurzame mobiliteit

Duurzame mobiliteit

Voor duurzame mobiliteit is uitvraag gedaan voor een onderzoek naar het tracé van de doorfietsroute Heerhugowaard-IJmond/Amsterdam (vastgelegd in het collegebesluit van vorig jaar). De resultaten hiervan worden in het tweede kwartaal van dit jaar verwacht.

Duurzame
bedrijfsvoering

Duurzame bedrijfsvoering

De Werkorganisatie BUCH zet zich met het certificeren op de CO2-prestatieladder in voor het terugdringen van CO2-uitstoot door transparante en concrete doelen te formuleren op basis van onze CO2-footprint.

In de reductiedoelstellingen wordt gekeken naar opties die kunnen leiden tot CO2-reductie. Zo kan de vermindering van kantoorlocaties direct van invloed zijn op de toename in CO2-uitstoot van het werkverkeer. Er wordt onderzocht wat de kansen zijn om kosten en CO2 te besparen om bijvoorbeeld een fietsplan aan te bieden voor de aanschaf van een elektrische fiets en/of meer elektrische fietsen ter beschikking stellen op locatie.

Binnenkort wordt het onderzoek naar verduurzamingskansen binnen het gemeentelijk vastgoed afgerond. In combinatie met de data uit de CO2-prestatieladder kan worden beoordeeld waar de maatregelen de grootste besparing kan opleveren en op die manier prioriteren op impact en kansen.

In het eerste kwartaal van 2021 vindt de consultatie plaats over het concept reductieplan en de planning is om in het tweede kwartaal de besluitvorming te laten plaatsvinden.

Circulaire Economie

In februari start Julian van Deursen met een verkenning naar welke (sociale) ondernemers aan zouden willen sluiten op de 'afval'- of eigenlijk goederen-stromen die naar de milieustraat gebracht worden. Welke nieuwe businessmodellen kunnen ondernemers ontwikkelen rondom hergebruik? Julian is master student bij het Participatory Citymaking Lab van de TU-Delft. Hij gaat de komende maanden met ondernemers in de gemeente in overleg.

Dit project valt onder de ontwikkeling van nieuw beleid voor de milieustraten van de BUCH: het Circulair Centrum. Om het grof-restafval terug te dringen naar 5 kilogram per inwoner in 2025 is een geheel nieuwe visie op de milieustraten nodig. De nieuwe milieustraat richt zich op hergebruik, reparatie en bewustwording over de waarde van grondstoffen.

Energietransitie

Energiebesparing inwoners

Energiebesparing en duurzaam opwekken zijn gezamenlijk belangrijk om de energietransitie succesvol te maken. Om inwoners hiermee te helpen, zullen er het komende jaar weer bewustwordings-, isolatie- en zonnepanelenacties plaats vinden. De inkoopactie voor zonnepanelen is in december 2020 afgelopen. Er zijn 8.700 adressen aangeschreven, 400 inwoners hebben zich ingeschreven voor een onafhankelijk advies. 19% van deze inwoners (76) hebben hun zonnepanelen al laten plaatsen, gezamenlijk ruim 850 panelen. Zij besparen per huishouden al jaarlijks 630,- euro op hun energierekening. De geschatte spin-off van deze inkoopactie is ruim 230.000,- euro. In maart zal de inkoopactie voor isolatiemaatregelen plaatsvinden, met parallel daaraan een nieuwe aanpak: de jarenaanpak. Woningen in alle kernen met vergelijkbare bouwjaren worden aangeschreven voor een webinar, speciaal aangepast voor (isolatie)maatregelen geschikt voor die bouwjaren.

Energiebesparing ondernemers

Ook ondernemers krijgen ondersteuning in energiebesparing. De firma Klimaatroute heeft in het afgelopen half jaar 30 ondernemers bezocht, voor een quickscan met advies en een jaar intensieve begeleiding voor het verduurzamen van hun onderneming. Elke benaderde ondernemer heeft aangegeven om met de voorgestelde duurzame maatregelen aan de slag te willen gaan, al wil een aantal wachten in verband met de corona-crisis. De eerste die al maatregelen heeft uitgevoerd in deze korte periode, bespaart al 1 ton CO₂-besparing op jaarbasis. Voor veel andere ondernemers lopen er offertes, veelal voor het vervangen van de verlichting naar LED en isolatiemaatregelen. KlimaatRoute houdt contact met alle benaderde ondernemers en zal ze op verschillende momenten ondersteunen met het offerte- en uitvoeringstraject.

Afgelopen half jaar liep er voor ondernemers met een groot dakoppervlak (> 1.000 m²) het project 'Verzilver uw Dak', geïnitieerd door de provincie Noord Holland. Het doel is om zo veel mogelijk bedrijfsdaken te laten bedekken met zonnepanelen en bewustwording te zaaien. Sinds de start is er veel gezaaid. Er is goede aanzet geweest voor bewustwording van ondernemers, met webinars, flyers en de telefonische en 1-op-1 gesprekken. Dit biedt een goede basis om op voort te borduren voor verdere verduurzaming van bedrijven. Paardenmanege Poelenburgh heeft toegezegd om als ambassadeur voor andere ondernemers op te treden. Een interview over hun ambassadeurschap kunt u [hier](#) teruglezen.

Aardgasvrije Wijken

Op 24 september heeft de gemeenteraad de visie Aardgasvrije Wijken unaniem aangenomen. De volgende stap is dat we de inwoners gaan bereiken en bewust laten worden. In een digitale bijeenkomst met het inwonerspanel Aardgasvrij Bergen hebben we de inwoners deze vraag ook gesteld. Hier kwam onder andere uit dat de gemeente op verschillende kanalen moet communiceren over de energietransitie, zowel digitaal als fysiek. Ook gaven de panelleden aan dat het voor veel inwoners prettig is om met een bekende te praten over duurzaamheid, dus er ligt ook een verantwoordelijkheid bij onze inwoners om met elkaar het gesprek aan te gaan en ervaringen te delen.

Regionale Energiestrategie (RES)

In september heeft de raad via de 'wensen en bedenkingen' een reactie kunnen geven op de concept RES NHN. Samen met de reacties die zijn geleverd door belangenorganisaties, burgers en bedrijven (zie ook: <https://energieregionhn.nl/reacties-concept-res>) zijn deze meegenomen in de Reactienota RES NHN. Het is ter kennisname aan

de raad gestuurd.

De reactienota geeft weer welke impact de reacties van raden en stakeholders hebben op de concept RES NHN. In december hebben de colleges dit vastgesteld.

De verwerking van alle reacties heeft geleid tot een aanpassing van de concept RES NHN. Hierdoor is windenergie komen te vervallen. 12 Januari heeft het college de 'geconcretiseerde zoekgebieden' vrijgegeven voor participatie, die dinsdag 2 februari online heeft plaatsgevonden in de gemeente. Ook raadsleden waren hiervoor uitgenodigd als toehoorder. Tijdens de participatie zijn de zoekgebieden zon op visuele wijze weergegeven. Het is daarmee tastbaar en voelbaar gemaakt voor de deelnemers. Bij het uitnodigen van bewoners voor de participatiebijeenkomst is de nadruk gelegd op die zoekgebieden in de omgeving van de woning, waardoor aan hun betrokkenheid wordt geappelleerd. Deze omwonenden zijn middels een brief op de hoogte gesteld van de participatiebijeenkomst. Eerdere deelnemers aan eerdere participatiemomenten (lokaal scenario atelier) zijn per mail uitgenodigd.

Ook in de lokale pers is veel aandacht aan de participatieavond gegeven. Er blijkt veel weerstand te zijn van de grondeigenaren in de Sammerpolder. Dat maakte de participatieavond op sommige momenten rommelig door verbale verstoring. De grondeigenaren waren tijdens een informatieavond reeds ingelicht over het zoekgebied, maar bleven desondanks fel in bewoordingen. Daarop heeft wethouder Klaas Valkering besloten nogmaals apart het gesprek aan te gaan en daarmee wat zorg weg te nemen.

In het eerste kwartaal wordt toegewerkt naar de RES 1.0 die in juni van dit jaar ter vaststelling wordt voorgelegd aan de raad.

Flankerend beleid:

In een later stadium wordt ook flankerend beleid verder uitgewerkt. Dit beleid heeft betrekking op financiële participatie in de duurzame technieken voor bewoners.

Naar verwachting zal in de RES 1.0 hierover doelstellingen en kaders zijn opgenomen. In samenwerking met het programmabureau RES NHN zal dit na de zomer nader worden uitgewerkt

naar een regiobeleid (initiatiefnemers in de regio weten waar zij aan toe zijn). Hierin komt aandacht voor de couleur locale.

Klimaatadaptatie

Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie

Klimaatadaptatie valt onder het landelijke Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie. Daarin zijn zeven ambities vastgesteld die hieronder zijn toegelicht. Ze worden ook wel samengevat onder Weten, Willen en Werken.

Weten

1. Kwetsbaarheid in beeld brengen. Dit is in 2019 afgerond. Daarvoor is de <https://hhnk.klimaatatlas.net/> gebouwd. Hier kunt u op elke locatie de risico's opzoeken. Daarbij is er een rapport geschreven waarin dit meer is uitgewerkt: [Basisinventarisatie klimaatkwetsbaarheden Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo](#)

Weten/willen (kennis van stakeholders binnenhalen en ambities stellen)

2. Risicodialoog voeren en strategie opstellen ' In mei en juni 2020 zijn de eerste risicodialogen gehouden, en in november 2020 zijn er meer verdiepende dialogen geweest met allerlei organisaties, belangenverenigingen en particulieren (LTO, GGD, natuurbelangen, gemeentes, provincie, waterschap). Daarbij is er in januari 2021 een publiekspelling bezig onder de bewoners in de regio Alkmaar (o.a. De BUCH), zie bijvoorbeeld hier: [Regionale-publiekspelling-over-gevolgen-klimaatverandering](#). Hiermee wordt een Regionale klimaatadaptatiestrategie opgesteld met bijbehorende ambities.

Willen/Werken

3. In de loop van 2021 wordt een regionale (regio Alkmaar) en lokale (elke gemeente) uitvoeringsagenda opgesteld op basis van de planning van de herinrichtingen in de gemeente, het meerjareninvesteringsprogramma. Dit proces moet afgerond worden in 2021 en vastgesteld door de raad.
4. Meekoppelkansen ' Bij onze werkzaamheden denken we al klimaatadaptief en proberen we zoveel mogelijk vanuit verschillende taakvelden mee te koppelen bij het herinrichten van de openbare ruimte. In alle BUCH gemeentes zijn hier goede voorbeelden van. Basis hiervoor is dat diverse medewerkers en afdelingen klimaatadaptatie in het werkproces mee moeten nemen.
5. Stimuleren en faciliteren -> Een voorbeeld hiervan is dat Castricum en Uitgeest deelnemer zijn van Stichting Steenbreek. Deze stimuleert het vervangen van tegels door groen. Daarnaast oriënteren we ons op beschikbare subsidies.
6. Reguleren en borgen ' Met de regio oriënteren we ons op het [MRA Basisveiligheidsniveau klimaatbestendige nieuwbouw](#) om ontwikkelaars concrete eisen mee te geven om klimaatadaptief in te richten. Dit gaan we ook borgen in een nieuwe hemelwaterverordening: hoe om te gaan met hemelwater in nieuwbouw en hoe te borgen dat dit ook blijvend is (dat een tuin een jaar later niet alsnog dicht getegeld wordt).
7. Handelen bij calamiteiten ' Dit is een samenwerking met o.a. de Veiligheidsregio die we op willen pakken eind 2021 of in 2022.

De gemeenteraad krijgt meer informatie over dit proces op de BUCH-brede raadsinformatieavond op 17 februari 2021 en waarschijnlijk ook op een regionale raadsinformatieavond in maart 2021.

Ook het BUCH-brede Inwonerspanel Klimaat is gevraagd om mee te denken tijdens een presentatie op 26 januari 2021.

Routekaart 2021

Concept planning college/raadsbesluiten Klimaat 2021/2022

Pijler Klimaat	1e kwartaal 2021	2e kwartaal 2021	3e kwartaal 2021	4e kwartaal 2021	1e kwartaal 2022
Energietransitie		RES 1.0			
Duurzame Mobiliteit		Visie laadinfrastructuur elektrische voertuigen		Doorfietsroutes	
Circulaire Economie					Beleid Circulaire Economie
Klimaatadaptatie	Uitvoeringsprogramma regionale klimaatadaptatie (B&W)				Uitvoeringsprogramma gemeentelijke klimaatadaptatie
Duurzame Bedrijfsvoering			Routekaart gemeentelijk vastgoed verduurzamen & CO2 reductieplan gemeentelijke bedrijfsvoering		
Overig		Plusambitie klimaat Bergen en Heiloo		Prestatie-indicatoren programma Klimaat	